

Research Paper

Pre-Service Teachers' Reasons for Using Euphemisms in Classroom Interactions: A Qualitative Content Analysis Study

Azimeh Takrimi ^{1*}

1. Assistant Professor, Department of English Language Teaching, Farhangian University, Tehran, Iran.

Article Info:

Received: 2024/07/29

Accepted: 2024/11/05

Available Online: 2025/06/21

Citation: Takrimi, A. (2025). [Pre-Service Teachers' Reasons for Using Euphemisms in Classroom Interactions: A Qualitative Content Analysis Study (Persian)]. *Journal of School Psychology and Institutions*, 14(1):11-23. <https://doi.org/10.22098/jsp.2024.15525.5908>

[10.22098/jsp.2024.15525.5908](https://doi.org/10.22098/jsp.2024.15525.5908)

Extended Abstract

1. Introduction

Euphemism, the substitution of unpleasant expressions with less embarrassing terms to mitigate the negativity of the message, is one of the functions of language which can positively influence the teachers' discourse and students' learning. In Brown and Levinson's (1987) theory of politeness, *face*, defined as the public self-image that people claim for themselves, consists of two aspects: negative face or people's right to non-distraction, and positive face, or people's desire to be appreciated. Thus, by being polite people maintain not only their own but the other's face, depending on the degree of politeness and cultural values by which social norms are evaluated (Almoayidi, 2018; Wang, 2022). As one of the objectives of education is informing learners of the potentials of the language spoken in and by the society, including how to use, understand, and assess direct and indirect messages, pre-service teachers are required to realize and value the nuances of euphemisms. The present study investigated the pre-service teachers' rates of and reasons for using euphemisms.

2. Materials and Methods

As this study aimed to delve into the pre-service teachers' use of euphemistic expressions, a purposive sample of 78 female students at Farhangian University (the main route for training primary and secondary teachers) of Ahvaz, were asked to complete a euphemism survey. Participants majored in Persian

Literature, English as a Foreign Language, Arabic, Mathematics, Natural Sciences, and Primary Education with a mean age of 19 years ($SD=0.85$).

The researcher-developed survey consisted of 40 items, asking the participants to select between two choices of euphemistic/non-euphemistic expressions as well as to provide potential reasons for their decision. Participants received 1 for euphemistic choice and 0 for non-euphemistic expression. Six items had reverse scoring. As for the second part of the survey, each item asked the participants to explain their reasons for their preferences. Participants were assured of the anonymity of the answers and that they had the right to leave the survey whenever they wished. Using Lincoln & Guba's (1985) trustworthiness criteria, all the explanations were typed and read twice for clarity and correctness before the content analysis was administered, including prolonged engagement with participants, persistent observation, and triangulation (Credibility), reading and reviewing participants' explanations, using direct and indirect quotations from the data and thick description (Transferability), returning typed explanations for member check and peer check (Confirmability). Content analysis was performed and major themes and subthemes were extracted using MAXQDA (version 2020).

3. Results

Frequency counts and percentage rates revealed that participants had failed to choose many of the euphemistic expressions. The mean was calculated as 27.4 ($SD=7.2$) with a minimum score of 9 and maximum score of 39.

*Corresponding Author:

Azimeh Takrimi

Address: Department of English Language Teaching, Farhangian University, Tehran, Iran.

Tel: +98 (916) 1415002

E-mail: azimehtakrimi@cfu.ac.ir

Copyright © 2025 by Authors. Published by University of Mohaghegh Ardabili. This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Non-commercial purposes uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

Content analysis of the reasons which was administered to gain a deeper understanding of the data provided by the participants revealed that cognitive and social implications were involved in the use of euphemistic expressions. Three main themes were identified each containing multiple subthemes. The first theme was named *attempts to introduce and maintain a positive face of the self* They believed they will be able to maintain positive relationships with others. Others stated that using euphemisms helps them respect themselves because they did not need to show an impolite self to others. Another

group believed they just want to be known as polite and euphemisms would do that. The second extracted theme was *support for the other* and contained expressions that were oriented toward the audience or interlocutors including respecting the other, avoiding offence, mitigating negative influence, inducing confidence in other, avoiding judgement, and showing sympathy for the vulnerable. *Personal aesthetic reasons* were the third major theme comprising conformity with social media, and avoiding taboo words.

Table 1. Summary of pre-service teachers’ preferences for using euphemisms

Major themes	Specific concerns
Introduce and maintain positive face of self	establishing positive relations respecting the self attempting to be polite respecting the other avoiding offence
Support for other	mitigating negative influence inducing confidence in other avoiding judgement showing sympathy for the vulnerable
Personal aesthetic reasons	conformity with social media avoiding taboo words clarity of the message, punishing the unpleasant other personal cognitive judgement

4. Discussion and Conclusion

The present study revealed that participants are able to creatively use direct and indirect language to convey their messages based on their previous experiences and cognitive/social patterns of interaction. These experiences may lead them to use euphemisms to mitigate the offence inherent in the unpleasant situation, e.g., replacing “disabled war veteran” with “war self-sacrifier” to tribute those injured in defending the country, or showing their sympathy for the vulnerable, i.e., preferring *less advantaged* over *poor*. Moreover, participants may use euphemisms for educational purposes, either to promote the interlocutor’s confidence or to motivate them to move along. Results revealed that this aspect of using euphemisms by the pre-service teachers needs attention. As teachers are in direct contact with pupils and the way they communicate ideas impacts the students’ individual, social, and educational life, teachers should learn the potentials of the language to recruit appropriate strategies for indirect references. This idea complies with [Pan\(2013\)](#) and [Bagheri Nevisi & Mousakazemi \(2020\)](#). To have an effective classroom communication, both teachers and students need to rely on using appropriate ways of transferring their ideas because the ways ideas are expressed are as important as the content of communications. In explaining the low rate of some of the euphemistic expressions among the pre-service teachers, it is reasonable to mention the effect of social media giving rise to prevalence of some non-

euphemistic counterparts. For instance, 71% of the participants preferred *hyperactive* over *not able to keep still or be quiet*, simply because of the commonness of the word in the media. In a similar vein, 55% preferred *rehabilitation home* over *prison* and only 19.2% chose *drug abuse* over *addiction*, while the reverse was expected, as teachers are required to skillfully mitigate the harshness of the message when talking about topics like sickness or addiction.

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

Participants were assured of the confidentiality of the responses and that the data would be used for research purposes only. They were also assured of the availability of the results of the study and their right to leave the study when needed.

Funding

The present study did not receive any funding from public, private or commercial sectors.

Authors' contributions

This study has been designed, executed, and reported by the present author herself.

Conflicts of interest

No conflict of interest is declared regarding the publication of the present study.

مقاله پژوهشی

تبیین دلایل استفاده معلمان از تلطیف‌های زبانی در تعامل با دانش‌آموزان: یک مطالعه کیفی تحلیل محتوا

عظیمه تکریمی*^{ID}

۱. استادیار گروه آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

استاددهی: تکریمی، ع. (۱۴۰۴). تبیین دلایل استفاده معلمان از تلطیف‌های زبانی در تعامل با دانش‌آموزان: یک مطالعه کیفی تحلیل محتوا. فصلنامه روانشناسی مدرسه و آموزشگاه، ۱۴(۱): ۱۱-۲۳. <https://doi.org/10.22098/jsp.2024.15525.5908>

doi 10.22098/jsp.2024.15525.5908

چکیده

هدف: تلطیف زبانی یا جایگزینی کلمات و عبارات ناخوشایند با عبارات خوشایندتر برای کاهش بار منفی پیام، یکی از کارکردهای زبان است که بر کیفیت گفتار معلمان و آموزش فراگیران تأثیر مثبتی دارد. هدف پژوهش حاضر تبیین دلایل استفاده از تلطیف‌های زبانی در معلمان با استفاده از رویکرد تحلیل محتوا بود.

روش‌ها: از یک نمونه هدفمند درخواست شد پرسشنامه ۴۰ ماده‌ای تلطیف‌های زبانی را تکمیل کنند که از آنها می‌خواست هم‌گزینه مورد نظرشان را انتخاب کنند و هم دلیل انتخاب خود را در یک جمله شرح دهند. شمارش فراوانیها و درصد پاسخهای درست به عبارت‌های دارای تلطیف زبانی نشان داد که شرکت‌کنندگان نتوانسته بودند نمره بالایی کسب کنند و در تشخیص و کاربرد تلطیف‌های زبانی نیازمند آموزش هستند.

یافته‌ها: تحلیل محتوای دلایل نیز نشان داد مضمون‌های شناختی و اجتماعی مهمی برای استفاده معلمان از تلطیف‌های زبانی وجود دارد مانند تلاش برای معرفی و حفظ چهره مثبت از خود (ایجاد روابط مثبت، احترام به خود، رعایت ادب)، محافظت از مخاطب (احترام به فرد مقابل، اجتناب از تحقیر، پرهیز از اثرگذاری منفی، دادن اعتماد به نفس، اجتناب از قضاوت، و همدردی با افسار آسیب‌پذیر)، و دلایل زیبایی‌شناسانه شخصی (همرنگی با عبارات رایج در رسانه‌های اجتماعی و اجتناب از کلمات ناپسند).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها الگوهای متفاوتی را در عدم کاربرد تلطیف‌های زبانی نشان داد از قبیل تنبیه مخاطب خطاکار، اشاره مستقیم برای شفافیت بیشتر، و قضاوت شناختی شخصی. مزایای استفاده از تلطیف‌های زبانی جهت ارتقای کیفیت تربیت توسط معلمان مورد بحث قرار گرفت.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۱۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۳/۳۱

کلیدواژه‌ها:

تلطیف‌های زبانی؛ کارکرد‌های زبان؛ تعامل در کلاس؛ معلمان پیش از خدمت؛ گفتار معلم

مقدمه

در این عرصه باشد. لذا، در دروس آموزش ابتدایی تا دانشگاهی، تعلیم سخنوری و کاربرد زبان برای بیان افکار و احساسات از اهداف اصلی آموزش محسوب می‌شوند و آموزگاران در پرورش استعداد‌های دانش‌آموزان و دانشجویان می‌کوشند و در این میان زبان آموزانی موفق‌ترند که می‌توانند از ابزار زبان به نحو شایسته تری در بروز و انتقال افکار، احساسات و ایده‌های خود و عیان کردن خود درونی‌شان بهره‌گیرند.

1. Bloch-Rozmej

خلاقیت یکی از مهمترین ویژگی‌های زبان است که فرد را قادر می‌سازد هم افکار و احساسات درونی خود را بیان کرده و با شفافیت و وضوح به دیگران منتقل کند (بلاخ-رزمی^۱، ۲۰۲۳) و هم بنابر گفته باطنی (۱۳۶۷) به استتار اندیشه خود بپردازد و از بیانی غیرمستقیم برای انتقال افکار خود استفاده کند. شاید در مورد قسم اول یعنی هنر به تصویر کشیدن و توصیف احساسات و عواطف درونی در قالب زبان بسیار صحبت شده باشد و فن بلاغت و فصاحت نمونه بارزی از هنر بشر در استفاده از زبان

* نویسنده مسئول:

عظیمه تکریمی

نشانی: گروه آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

تلفن: ۹۸ (۹۱۶) ۱۴۱۵۰۰۲+

پست الکترونیکی: azimehtakrimi@cfu.ac.ir

لویسن اعلام می‌کنند که بر اساس مفهوم "وجه"، می‌توان گفت که مودب بودن ابزاری است برای صیانت از وجه، چه وجه گوینده و چه وجه مخاطب. بنابراین، فرد مودب تلاش می‌کند وجه منفی مخاطب را کاهش و وجه مثبت خود را افزایش دهد. این نویسندگان معتقدند این ویژگی در همه زبانها وجود دارد و میزان ادب هر گفتمان یا جمله با توجه به معیارها و هنجارهای فرهنگ آن زبان سنجیده می‌شود.

کرسپو^۹ (۲۰۰۵) در خصوص ارتباط بین نظریه ادب و تلطیفهای زبانی معتقد است که هدف از وجه، ادب، و تلطیف در واقع ایجاد هماهنگی اجتماعی در گفتمان هاست. پس برای داشتن گفتمانی اجتماعی، افراد به دنبال حفظ هم وجه خود هستند و هم وجه مخاطبشان. به عبارتی دیگر، آنها به دو اصل توجه می‌کنند: اصل احترام به خود، و اصل ملاحظه مخاطب. و این ملاحظه مخاطب یا احترام به خود است که فرد را به سمتی سوق می‌دهد که در مورد مسایل مستقیم صحبت نکند و از تلطیفهای زبانی استفاده کند. لاجر^{۱۰} (۲۰۰۴) در این خصوص می‌نویسد، گوینده سعی می‌کند از وخامت وضعیت یا ناراحت کردن مخاطبش پرهیزد. بنابراین، در شرایط عادی، مودب بودن به معنای محافظت از وجه مخاطب است. بعلاوه، گوینده متوجه وجه خود نیز هست و وظیفه حفظ آن را نیز بهعهده دارد و نمی‌خواهد وجه خود را تخریب کند. در نتیجه، استفاده از تلطیفها وی را به این دو هدف می‌رساند؛ یعنی با اشاره غیر مستقیم به مسایل حساس و تنش‌زا همزمان خطر آسیب به وجه خود و وجه مخاطب را به حداقل می‌رساند. این نکته را نباید از نظر پنهان داشت که افراد این استراتژی را انتخاب می‌کنند و آگاهانه این تلاش را انجام می‌دهند. در واقع، اگر خواست و اراده ای برای رعایت ادب و حفظ وجه خود یا مخاطب وجود نداشته باشد و افراد با هدف تخریب مخاطب یا هر هدف دیگری عاودا این اصول را زیر پا بگذارند، آنوقت است که گزینه‌های غیر تلطیفی را انتخاب و مسایل را کاملاً شفاف و بی‌پرده عنوان می‌کنند. پرواضح است که یکی از اهداف تربیت باید آگاهی بخشیدن به فراگیران از نحوه و میزان استفاده از تلطیفها یا متناظرهای غیر تلطیفی و خشنی است به گونه‌ای که افراد هم به خوبی از این استراتژی استفاده کنند و هم بتوانند استفاده از آنها را توسط دیگران تشخیص داده، ارزیابی کرده و به هدف و منظور گوینده بدرستی پی ببرند.

1. Dewey
2. euphemism
3. Holder
4. Hornby
5. Longman
6. Politeness Theory
7. Brown & Levinson
8. Face
9. Crespo
10. Locher

اما آنچه شاید کمتر از آن سخن رفته یا می‌رود هنر استتار عواطف یا پنهان نمودن افکار و ایده‌ها با استفاده از زبان است. از آنجا که "زبان وسیله اصلی یادگیری درباره بسیاری از چیزهاست" (دیویی^۱، ۱۹۶۶)، لازمست در بررسی کاربرد زبان در تربیت یا آموزش، همانگونه که به هنر افشای درون توسط زبان اهمیت داده می‌شود به روشهایی که زبان می‌تواند در استتار پیامهای ناخوشایند و بیان غیرمستقیم کلمات و عبارات آزارنده به افراد کمک کند نیز پرداخته شود.

بخشی از این نوع کاربرد ناظر به زمانی است که انسان‌ها ترجیح می‌دهند در مورد موضوعات ناخوشایند مستقیماً صحبت نکنند. آنها تلاش می‌کنند با جایگزین کردن کلمات از بار منفی آن موضوعات بر مخاطب بکاهند. این فن در زبان انگلیسی "تلطیف زبانی"^۲ نامیده می‌شود که متأسفانه تاکنون ترجمه درخوری را از زبان فارسی دریافت نکرده است (کیانی، ۱۴۰۳). در فرهنگ لغت آریانپور^۳ (۲۰۰۰)، این واژه به معنی حسن تعبیر، یا استعمال کلمه نیکو و مطلوبی برای موضوع یا کلمه‌ای نامطلوب ترجمه شده است که اغلب قادر نیست بعنوان یک واژه جامع و مانع در زبان فارسی به کار رود.

تلطیف زبانی، به نقل از هولدر^۳ (۲۰۰۸)، واژه‌ای خفیف تر است که به جای کلمه‌ای نامناسب یا غیرمؤدبانه به کار می‌رود و از دید هونی^۴ (۲۰۰۵) کلمه یا عبارتی است که به طور غیرمستقیم به چیزی ناخوشایند، نامناسب یا اضطراب آور اشاره می‌کند تا آن را مقبول تر نماید. تعریف فرهنگ لغت لانگمن^۵ (۲۰۱۳) حضور یک شنونده را ضروری می‌داند و استفاده واژه غیرمستقیم را تلاشی از جانب گوینده برای حفاظت از شنونده در مقابل حس غمگینی، افسردگی یا دستپاچگی می‌داند. این تعریف ساختارگرایانه بر گفته معروف دیویی نیز دلالت دارد که "چیزها (کلمات) با استفاده شدن در یک تجربه مشترک یا عمل مشارکتی معنا پیدا می‌کنند" (۱۹۶۶). بدین ترتیب گوینده یا نویسنده در تلاشی خیرخواهانه برای حفاظت از شنونده یا خواننده به جای استفاده از کلمات یا عبارات ناخوشایند به کلمات یا عباراتی خوشایند روی می‌آورد و سعی می‌کند به طور غیرمستقیم به آنها اشاره نماید.

در نظریه ادب^۶ که توسط براون و لویسن^۷ سال ۱۹۸۷ مطرح شد اینگونه فرض می‌شود که هر فردی دارای یک وجه^۸ است و همه کسانی که با هم تعامل می‌کنند باید از هم وجه خود و هم وجه مخاطب خود محافظت کنند و به آن احترام بگذارند. در نگاه آنان، وجه دارای دو طبقه است: وجه مثبت به تمایل فرد برای محترم شمرده شدن، تصدیق شدن، و دوست داشته شدن توسط دیگران اشاره دارد. وجه منفی به تمایل افراد برای اینکه از طرف دیگران چیزی بر آنها تحمیل نشود اطلاق می‌شود. براون و

احترام آمیز و محترمانه نقش داشته باشند، در پرورش هماهنگی اجتماعی در کلاس درس بکوشند. **بلاخ-رزمی (۲۰۲۳)** معتقد است معلمان زمانی از تلطیفها استفاده می کنند که می خواهند دیگران را نیازارند، احساس و درک خود را نشان دهند، و برای مخاطب خود احترام قایل شوند. وی ادامه می دهد که معلمان خوب به سرعت نوع موقعیت و مخاطب را تشخیص می دهند و برای جلوگیری از هرگونه زبان خشنی از تلطیفها استفاده می کنند و چون نسبت به دانش آموزان خود احساس مسئولیت می کنند خود را موظف می کنند که در مواقع حساس، از زبان نرمتر استفاده کنند و باور عموم به اینکه معلمان الگوی جامعه هستند را پابرجا نگه دارند.

علیرغم گستردگی تحقیقات پیرامون آشنایی مربیان، معلمان و زبان آموزان از تلطیفها در زبان انگلیسی، چنین پژوهشهایی در زبان فارسی نادرند. مقالاتی به دسته‌بندی نمونه‌های تلطیف در زبانها و فرهنگ‌های مختلف پرداخته‌اند (**مک‌گلاین^۲، ۲۰۱۴**، در زبانهای رومی و استرالیایی؛ **المویدی^۴، ۲۰۱۸** در زبانهای مجازی در عربستان؛ **وانگ^۵، ۲۰۱۳** در زبان چینی؛ **الصحیانی^۶، ۲۰۱۷**؛ **عریف^۷، ۲۰۱۵**). این تحقیقات بیشتر جنبه کیفی داشته و به توصیف مضامین اجتماعی و شناختی تلطیف سازها پرداخته‌اند. **وانگ (۲۰۱۳)** یادگیری تلطیفهای زبانی را در جوامع مدرن امروزی بسیار ضروری می داند و معتقد است آنها می توانند جو محاوره ای مثبتی را ایجاد کنند و روابط اجتماعی هماهنگی را برقرار کنند، به گونه‌ای که رسیدن به اهداف ارتباطی آسان شود. وی که خطاب به معلمان زبان تاکید می کند باید هنگام آموزش تلطیفهای زبانی مسائل فرهنگی آن جامعه را مدنظر داشته باشند، به تفاوت فرهنگ چینی و انگلیسی در اشاره به درآمد، ازدواج و زندگی خانوادگی اشاره کرده می نویسد مثلاً چینی ها نگاه متفاوتی به "پیر بودن" دارند چون پیری مترادف است با بدبختی و ناتوانی، در حالی که غربی ها از اینکه "پیر" نامیده شوند خوششان می آید چون این واژه را مترادف با دانایی و تجربه بیشتر قلمداد می کنند (**وانگ، ۲۰۱۳**). **باقری نویسی و موسی کاظمی (۲۰۲۰)** نیز معتقدند عبارتی که در یک فرهنگ ناخوشایند محسوب می شود ممکن است در فرهنگی دیگر هنجار تلقی شود. **وانگ (۲۰۲۲)** شرح می دهد که در تعاملات روزمره بین فردی، انسانها نیاز دارند در مورد موضوعات مذموم یا ناپسند صحبت کنند، و کاربرد تلطیفها می تواند از میزان ناخوشایندی موضوعات بکاهد، اصطکاک بین افراد را

انرایت^۱ (۲۰۰۵) معتقد است هدف از تلطیف مخفی کردن مفهوم اصلی کلام است، پس تلطیفها دروغهایی بیش نیستند و این احتمال را افزایش می دهند که شنونده اصلاً متوجه اصل مطلب نشود. **بارج^۲ (۲۰۰۴)** تاکید می کند که وقتی تلطیفها در مورد موضوعاتی مثل جنگ یا کشتار به کار می روند، این موضوعات را قابل تحمل تر می کنند و سبب می شوند دیگران در موردشان با احترام صحبت کنند. به تعبیر باطنی، گاهی "گوینده زبان را برای دروغ گفتن به کار می گیرد" (**۱۳۶۷**). البته ایشان به مواردی هم اشاره می کنند که "گوینده ذهنیاتی دارد منتهی به دلیلی نمی خواهد آنها را عیناً در قالب جمله های زبان بریزد و ناچار آنچه می گوید با آنچه در ذهن دارد تطبیق نمی کند" (**ص. ۱۲**). باطنی در جای دیگری این نوع کاربرد را فریبکارانه و آن را "زبان در خدمت باطل" می نامد که "بیان کننده ذهنیاتی غیرواقعی یا دروغین است که از هدفهای گوناگونی سرچشمه گرفته است" (**ص. ۱۳**). آموزش به موقع و مناسب این کارکرد زبانی نه تنها به افزایش فصاحت و بلاغت فرد می افزاید بلکه در مواردی می تواند ذهن یادگیرندگان را برای تیزهوشی و درک جملات، کلمات و گزاره های مغرضانه فریبکارانی که ممکن است با لفاظی قصد سوءاستفاده از آنها را داشته باشند آماده نماید. بدیهی است کاربرد زبان در تربیت می تواند نیم نگاهی هم به این جنبه از استفاده از زبان داشته باشد.

به هر حال خواه خوشایندسازی به قصد همراهی با مخاطب و حفاظت از او با استفاده از کلمات و عبارات غیرمستقیم باشد، خواه با مقاصد فریبکارانه و سوءاستفاده از مخاطب در قالب استتار اندیشه، متقاعد کردن، یا برانگیختن وی با استفاده از اشارات غیرمستقیم و بعضاً مطلوب و کم خطر تر، زبان آموزان فارسی در مراحل مقتضی باید از انواع این کارکرد مطلع شده، با نمونه هایی از آن آشنا شوند و به تقویت قدرت تحلیل کلام گوینده یا نویسنده ای که آنها را مورد خطاب قرار می دهد، بپردازند. مسلم است این آشنایی بخشی از تعلیم و تربیت و بلکه بخش اعظمی از آموزش معناشناسی و کاربرد زبان در تربیت می باشد، چرا که در تعاملات کلاسی، یک معلم ممکن است در شرایطی قرار بگیرد که نیاز باشد برخی مفاهیم و معانی ناخوشایند، تلخ، و خشن را در لفافه بیان کند یا به طور غیر مستقیم به آنها اشاره کند تا در مخاطبان خود اضطراب و ناراحتی کمتری ایجاد کند و دانش آموزان را با خود همراه نماید. از این روست که توانمندی برای جایگزینی کلمات و عبارات ویژه با معادل هایی نرمتر و در عین حال متناسب با موقعیت برای حفظ ارتباط کلامی با دانش آموزان از ضروریات آموزش معلمان در دنیا تلقی می شود و به آنها آموزش داده می شود تا ضمن جایگزینی کلمات مستقیم، زننده، و تعصب گرایانه با عبارات نرمتر که می توانند در ایجاد فضایی مودبانه،

1. Enright
2. Burridge
3. McGloin
4. Almoayidi
5. Wang
6. Alsohaibani
7. Arif

تقلیل دهد، گفتگوها را نرم‌تر کند، و باعث ارتقای سلامت تعاملات بین افراد شود.

در کلاس درس، استفاده از تلطیف‌های زبانی می‌تواند با اهداف متفاوتی همراه باشد، از ایجاد فضایی مثبت، دوستانه، و محترمانه تا برقراری فضایی برای صحبت در مورد مسایل حساس که مطرح کردن آنها نیاز به مراقبت و توجه ویژه دارد. مثلاً برای ایجاد نگرش و رفتار مثبت بین دانش‌آموزان می‌توان به جای "پاسخ نادرست" از عبارت "پاسخی دیگر" استفاده کرد تا دانش‌آموزان برای بررسی مجدد و بررسی مسیله از زاویه‌ای دیگر تشویق شوند. از طرفی، هنگام صحبت در مورد رویدادهای تاریخی و سیاسی که دانش‌آموزان ممکن است گرایش‌های متفاوتی داشته باشند، استفاده از زبانی نرم‌تر می‌تواند علاوه بر حذف هرگونه تعصب و حساسیت، همه افراد را به شرکت در بحث ترغیب کند، ضمن اینکه محتوا و اهمیت مطلب ارایه شده حفظ شود. اینگونه است که محیطی امن و مشارکتی ایجاد می‌شود که در آن هرکسی احساس ارزشمند بودن و پذیرفته شدن پیدا می‌کند. مثلاً به جای "ناتوان" می‌شود گفت "دارای توانایی ویژه" که بر نقاط قوتشان بجای محدودیت و ضعفشان تمرکز دارد (پن ای ای، ۲۰۲۴). با توجه به اهمیت هشیارسازی دانش‌آموزان نسبت به این جنبه از کاربردهای زبانی و لزوم آموزش معلمان و دانشجو معلمان برای ایجاد آمادگی‌های لازم در زمینه شناخت و کاربرد تلطیف‌های زبانی، پژوهشگر پژوهش حاضر را طراحی نمود تا این موضوع را با دقت بیشتری بررسی نماید.

امروزه در مدارس اقبال بیشتری نسبت به تلطیف‌سازی‌ها می‌شود. مثلاً در دانشگاه بین‌المللی فرانکفورت، کلاس‌هایی که برای دانش‌آموزان ضعیف برگزار می‌شود را مرکز مطالعه^۲ می‌نامند چون معلمان نمی‌خواهند دانش‌آموزان یا والدینشان را مستقیماً بیازارند بلکه با استفاده از کلمات نرم‌تر همان پیام را منتقل می‌کنند. آنها در گزارش خود می‌نویسند، "دانش‌آموز تمام تلاش خود را به کار نبرده است" یا "نگرش بی‌تفاوتی نسبت به کارش دارد" (بجای "او تنبل است")، "نمی‌تواند در کلاس تمرکز کند" (بجای "کلاس را بهم می‌ریزد")، "در مورد هر چیز به شدت نظر می‌دهد بدون اینکه ترس از ابراز آن داشته باشد"، به جای "گستاخ و پرسروصداست" (سایت دانشگاه بین‌المللی فرانکفورت^۳، ۲۰۲۴). هرچند تحقیقات در زمینه شیوع و نوع تلطیف‌های زبانی در میان معلمان و یا دانشجویان بسیار محدوداند، غالب نویسندگان برای ضرورت تأکید دارند که "معلمان باید تلطیف‌های زبانی مناسبی را بکار ببرند تا اهداف آموزشی خاص خود را بهتر محقق سازند" (پن^۴، ۲۰۱۳). وی پیشنهاد می‌کند معلمان به جای پرسش مستقیم از دانش‌آموزان در کلاس

می‌توانند بگویند "میتوانی نظر خودت رو در این رابطه با ما درمیان بگذاری؟" به عقیده وی، چنین عباراتی نه تنها مفیداند بلکه بخصوص در مورد دانش‌آموزان خجالتی و ترسو، می‌توانند فاصله بین معلم و دانش‌آموز را کم کنند و ترس از صحبت در جمع را کاهش دهند. باقری نویسی و موسی کاظمی (۲۰۲۰) معتقدند که مهارت استفاده از تلطیف‌ها برای دانش‌آموزان ضروری است و سبب تقویت ارتباط موثر می‌شود. این نویسندگان اضافه می‌کنند که هم معلمان و هم مولفان کتب درسی باید نمونه‌هایی از عبارات تلطیف‌آمیز را به دانش‌آموزان معرفی کنند، چرا که برخی دانش‌آموزان ممکن است ناخواسته زبانی غیر تلطیفی را بکار ببرند بدون اینکه از پیامدهای آن آگاه باشند.

علاوه بر موقعیت طرح سؤال، پن (۲۰۱۳) دو موقعیت دیگر را نیز برای استفاده از تلطیف‌های زبانی مناسب می‌داند: تصحیح اشتباه و ارائه نظر. او معتقد است معلمان باید در تصحیح مستقیم اشتباه دانش‌آموزان احتیاط کنند چون هم احساسات و هم اعتماد به نفس دانش‌آموزان ممکن است به خطر بیفتند. آنها باید به انتخاب خود در کلمات بسیار دقت کنند و توجه به تلطیف‌های زبانی می‌تواند در این راه بسیار مؤثر واقع شود چون تلطیف‌ها نه تنها مشکل را مطرح می‌کنند بلکه به حفظ عزت نفس نیز کمک می‌کنند. وی در مورد ارائه نظر نیز، هشدار می‌دهد که زبان معلم برای اشاره به نقاط ضعف دانش‌آموز باید مؤدبانه و با استفاده از کلمات ملایم و مثبت باشد، توأم با معانی ضمنی، به گونه‌ای که دانش‌آموزان هم متوجه ضعف خود بشوند و هم تشویق بشوند که با اعتماد به نفس بیشتر کار کنند. صابر^۵ و همکارانش (۲۰۲۳) اعلام می‌دارند که هم دانش‌آموزان و هم معلمان شرکت‌کننده در تحقیق شان تصدیق کردند که استفاده از تلطیف‌های زبانی در کلاس باعث ایجاد اعتماد به نفس در دانش‌آموزان و تشویق آنها به خلاقیت و علاقه‌مندی به موضوع درس شده است.

با توجه به فقدان ادبیات مربوط به تلطیف‌های زبانی، چه به لحاظ نظری چه تجربی، اطلاعات درخصوص چگونگی این کارکرد در معلمان پیش از خدمت (دانشجویان دانشگاه فرهنگیان) که در شرف ورود به حرفه معلمی و تعامل با دانش‌آموزان هستند اهمیت پیدا می‌کنند. این ضرورت با توجه به نقش تلطیف‌های زبانی در ایجاد و ادامه ارتباطات کلامی بین دانشجویان و همسالانشان، اساتید، کادر آموزشی، دانش‌آموزان و والدینشان اهمیت بیشتری نیز می‌یابد. لذا پژوهش حاضر با هدف پاسخ به سؤال زیر طراحی شده است:

1. OpenAI
2. study center
3. International School Tutor
4. Pan
5. Sabir

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

روایی صوری و محتوایی پرسشنامه مناسب تشخیص داده شد. پایایی پرسشنامه تلطیف‌های زبانی با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ بدست آمد.

بخش دوم ابزار شامل پرسش از شرکت کنندگان در مورد دلیل انتخاب گزینه مورد نظرشان بود و از آنها می‌خواست در یک جمله شرح دهند دلیل انتخاب گزینه الف (غیر تلطیفی) یا گزینه ب (تلطیفی) چه بوده است. به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه خواهند ماند و نیز حق انصراف از پاسخ به آنها اعلام گردید. جمله‌هایی که شرکت کنندگان به عنوان دلایل احتمالی ترجیح گزینه مورد نظرشان نوشته بودند بعد از مرور و بازخوانی، تایپ شده و برای تحلیل محتوا آماده شدند. پیش از تحلیل محتوا، برای اطمینان از قابلیت اعتماد داده‌ها، از معیارهای لینکلن و گوبا^۱ (۱۹۸۵) استفاده شد از جمله تعامل نزدیک با مشارکت کنندگان، مرور دست نوشته‌ها، و بازخوانی جملات ارایه شده توسط شرکت کنندگان، استفاده از شرکت کنندگان متفاوت، و ارایه نقل قول‌ها و مثال‌های مستقیم برای افزایش غنای داده‌ها. نسخه‌های کلمه به کلمه تایپ شده برگرفته از جملات مطرح شده توسط شرکت کنندگان به آنها بازگردانده شد تا چنانچه با آن موافقت اعلام کنند یا اگر مواردی از قلم افتاده است اضافه نمایند. تحلیل روش مند داده‌ها و استخراج منطقی مقولات و مفاهیم انتزاعی کلان تر بر مبنای روش کدگذاری انجام شد. برای تجزیه و تحلیل و کدگذاری داده‌ها و سازماندهی مفاهیم و مقوله‌ها از نرم افزار MAXQDA نسخه ۲۰۲۰ استفاده گردید.

یافته‌ها

در پاسخ به بخش اول سوال پژوهش مبنی بر چگونگی کاربرد تلطیف‌های زبانی در جمعیت مشارکت کننده، جدول ۱ ارائه گردیده است. همانگونه که مندرجات این جدول نشان می‌دهد، کاربرد هر کدام از تلطیف‌ها به درصد آمده است. با نگاهی به این درصدها مشخص می‌شود که میزان شیوع یک دسته از تلطیف‌های زبانی (ماده‌های ۱، ۴، ۷، ۸، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۳۱، ۳۳، ۳۵ و ۳۶) بالاتر از صدک ۷۵ و بقیه (ماده‌های ۲، ۳، ۵، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۷، ۲۸، ۳۰، ۳۲، ۳۴، ۳۷، ۳۸، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۶، ۴۹ و ۴۰) اطراف نقطه میانی یا پایین تر از متوسط هستند.

1. Lincoln & Guba

کاربرد تلطیف‌های زبانی در میان معلمان پیش از خدمت چگونه است و معلمان چه دلایلی برای کاربرد/عدم کاربرد تلطیف‌های زبانی دارند؟

روش پژوهش

جمعیت مشارکت کننده این پژوهش شامل کلیه معلمان پیش از خدمت بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ شاغل به تحصیل در رشته‌های مختلف دبیری از جمله دبیری ادبیات فارسی، زبان انگلیسی، ریاضی، عربی، ابتدایی و علوم تجربی دانشگاه فرهنگیان اهواز بودند. از جامعه مورد نظر ۷۸ دانشجو معلم زن به صورت نمونه هدفمند حاضر به شرکت در پژوهش شدند و ابزار پژوهش را تکمیل کردند. میانگین و انحراف استاندارد سنی شرکت کنندگان به ترتیب ۱۹ سال و ۰/۸۵ بود.

در پژوهش حاضر جهت بررسی کاربرد تلطیف‌های زبانی از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. با توجه به اینکه تحقیقات مربوط به تلطیف‌های زبانی در خارج از کشور عموماً جنبه توصیفی داشته و به بررسی مفاهیم و مثال‌های موجود پرداخته‌اند، پژوهشگر اقدام به ساخت یک نظرسنجی برای ارزیابی مقدماتی کاربرد تلطیف‌های زبانی نمود. این ابزار متشکل از ۴۰ ماده است که برای هر ماده دو گزینه الف و ب در نظر گرفته شده است. به گزینه الف که بیانگر عبارت غیر تلطیف است نمره صفر و به گزینه ب که بیانگر عبارت تلطیف است نمره ۱ داده می‌شود. در این مقیاس از شرکت کنندگان درخواست می‌شود گزینه ترجیحی خود را مشخص کنند. شش ماده این پرسشنامه نمره گذاری معکوس دارند. برای حصول درک عمیق تری از دلایل شرکت کنندگان برای انتخاب ترجیح مورد نظرشان، این مقیاس از افراد می‌خواهد دلیل انتخاب خود را نیز در قالب یک جمله عنوان کنند. پرسشنامه تلطیف‌های زبانی ارجحیت‌های افراد را برای به کارگیری مواردی از این قبیل به تو مربوط نیست/این یک مسئله شخصی است؛ نمره قبولی نیاورده/مردود شده؛ خانواده‌های فقیر/خانواده‌های کم برخوردار؛ دراز/بلند، چاق/درازی اضافه وزن، بد است/از وضعیت مطلوب فاصله دارد، رفتگر/کارگر شهرداری، بیش فعال/شلوغ و خارج از کنترل و غیره را در زندگی روزمره بررسی می‌کند. پژوهشگر با مرور ادبیات موجود و مصاحبه با معلمان، دانشجویان، اساتید ادبیات فارسی و منابع موجود ماده‌هایی را برای ارزیابی تلطیف‌های زبانی و معادل‌های آنها تهیه کرد. این پرسشنامه در اختیار دو تن از اساتید زبان‌شناسی و ادبیات فارسی قرار گرفت که

جدول ۱. کاربرد ۴۰ تلطیف زبانی به درصد در معلمان پیش از خدمت (N=78)

ردیف	ماده	کاربرد به درصد	ردیف	ماده	کاربرد به درصد
۱	الف. به تو مربوط نیست. ب. این یک مسئله شخصی است.*	۹ ۹۱	۲۱	الف. حامله ب. باردار*	۱۸ ۸۲
۲	الف. موانعی برای انجام اینکار وجود دارد.* ب. این کار عملی نیست.	۷۰٫۵ ۲۹٫۵	۲۲	الف. اعتیاد ب. سوء مصرف مواد*	۸۰٫۸ ۱۹٫۲
۳	الف. این جمله اشتباهه. ب. بازم در مورد این جمله فکر کن.*	۳۲٫۱ ۶۷٫۹	۲۳	الف. بی‌بست داره ب. مشکل دفع داره.*	۴۲ ۵۸
۴	الف. فلانی کوره. ب. فلانی نابیناست.*	۱۵٫۴ ۸۴٫۶	۲۴	الف. در آن جامعه تبعیض جنسیتی وجود دارده.* ب. آن جامعه زن ستیزند/مرد ستیزند.	۹۲ ۸
۵	الف. اخراج کارکنان ب. تقلیل نیرو*	۳۸٫۵ ۶۱٫۵	۲۵	الف. فلانی سیاهه ب. فلانی سبزه تنده*	۶٫۴ ۹۳٫۶
۶	الف. کمک مالی ب. کمک حمایتی معیشتی*	۵۶٫۴ ۴۳٫۶	۲۶	الف. شلوغ و خارج از کنترل* ب. بیش فعال	۲۹ ۷۱
۷	الف. مادرش مرده. ب. مادرش فوت کرده.*	۳٫۸ ۹۶٫۲	۲۷	الف. پیرمردها/ پیرزنه ب. سالمندان*	۳۲ ۶۸
۸	الف. دیوانه ب. دارای مشکلات عصبی*	۱۵٫۴ ۸۴٫۶	۲۸	الف. برادران افغان* ب. افغانیها	۳۴٫۶ ۶۵٫۴
۹	الف. فلانی رو عذرشو خواستن.* ب. فلانی رو اخراج کردن.	۵۰ ۵۰	۲۹	الف. فراموشکار ب. اختلال حواس*	۶۸ ۳۲
۱۰	الف. به مشکلات موجود توجه کنید. ب. به چالشهای موجود توجه کنید*	۵۱٫۳ ۴۸٫۷	۳۰	الف. وفنگر ب. کارگر شهرداری*	۳۰ ۷۰
۱۱	الف. دیرم شده، باید برم. ب. میتونیم به وقت دیگه صحبت کنیم.*	۲۵٫۶ ۷۴٫۴	۳۱	الف. مدارس پولی ب. مدارس غیر انتفاعی*	۷٫۷ ۹۲٫۳
۱۲	الف. راهنمایش کتین به سمت بیرون.* ب. بیریدش بیرون.	۸۸٫۵ ۱۱٫۵	۳۲	الف. فلانی خسیسه. ب. فلانی اقتصادی فکرمیکنه.*	۳۶ ۶۴
۱۳	الف. بد است/خوب نیست. ب. از وضعیت مطلوب فاصله دارد.*	۵۶٫۴ ۴۳٫۶	۳۳	الف. زبان بیگانه ب. زبان خارجی*	۱٫۳ ۹۸٫۷
۱۴	الف. فلانی مرض قند داره. ب. فلانی دیابت داره.*	۲٫۶ ۹۷٫۴	۳۴	الف. تنبل ب. بی انگیزه برای درس خواندن یا انجام تکالیف*	۳۰ ۷۰
۱۵	الف. نمره قبولی نیاورده.* ب. رد شده.	۵۹ ۴۱	۳۵	الف. مدرسه کرو و لاله ب. مدرسه ناشنایان*	۱٫۳ ۹۸٫۷
۱۶	الف. کودکان عقب مانده ب. کودکان دارای نیازهای ویژه*	۲٫۵ ۷۹٫۵	۳۶	الف. معلول جنگی ب. جانباز*	۲٫۶ ۹۷٫۴
۱۷	الف. فلانی چاقه. ب. فلانی اضافه وزن داره.*	۲۰٫۵ ۷۹٫۵	۳۷	الف. معلول/ علیل ب. از کار افتاده*	۳۷٫۲ ۶۲٫۸
۱۸	الف. کشتن (حیوانیکه زخمیست و زجر میکشد) ب. راحت کردن*	۱۹٫۲ ۸۰٫۸	۳۸	الف. کمپ معتادان ب. کمپ بازپروری*	۳۱ ۶۹
۱۹	الف. خانواده های فقیر ب. خانواده های کم برخوردار*	۳۸٫۵ ۶۱٫۵	۳۹	الف. زندان نوجوانان ب. کانون اصلاح و تربیت*	۴۵ ۵۵
۲۰	الف. قدش درازه. ب. قدش بلند.*	۱٫۳ ۹۸٫۷	۴۰	الف. رشوه ب. فساد مالی*	۵۳٫۸ ۴۶٫۲

*ماده هایی که با ستاره مشخص شده اند تلطیف های زبانی هستند.

میانگین و انحراف استاندارد نمره کل تلطیف های زبانی به ترتیب ۲۷٫۴ و ۷٫۲ بدست آمد. همچنین پایین ترین نمره ۹ و بالاترین نمره ۳۹ بود. از میان ۴۰ ماده این پرسشنامه، شرکت کنندگان تنها در ۱۷ ماده در صدک بالای ۷۵ قرار داشتند و در ۲۳ ماده نتوانسته بودند نمره بالایی کسب کنند.

در پاسخ به بخش دوم سوال پژوهش و برای درک عمیقتر دلایل زیربنایی شرکت کنندگان برای کاربرد یا عدم کاربرد تلطیف های زبانی، از تحلیل محتوای جملات مطرح شده توسط شرکت کنندگان استفاده شد. بدین منظور و برای تجزیه و تحلیل و کدگذاری داده ها و سازماندهی مفاهیم

و مقوله‌ها از نرم افزار MAXQDA نسخه ۲۰۲۰ استفاده گردید.

پس از بررسی داده‌ها و دسته‌بندی کدها، دلایل ترجیح تلطیف‌های زبانی توسط معلمان شرکت‌کننده و عدم ترجیح گزینه‌های متناظر استخراج شدند. تلاش برای معرفی و حفظ چهره مثبت از خود، محافظت از مخاطب، و دلایل زیبایی‌شناسانه شخصی، مهمترین مضامینی بودند که برای استفاده

از تلطیف‌های زبانی استخراج شدند و هر کدام مضمونهای فرعی متعددی داشتند. مضامین استخراج شده که دلالت بر عدم ترجیح تلطیف‌های زبانی توسط شرکت‌کنندگان داشتند نیز عبارت بودند از تنبیه مخاطب خطاکار، اشاره مستقیم برای شفافیت بیشتر، سهولت و رواج بیشتر، و قضاوت شناختی شخصی. خلاصه‌ای از مضمونهای اصلی و فرعی در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. ترجیح معلمان پیش از خدمت برای استفاده از تلطیف‌های زبانی

مضمون اصلی	زیر مضمون	نمونه‌ای از دلایل مطرح شده توسط معلمان
معرفی و حفظ چهره مثبت از خود	ایجاد روابط مثبت	اینطوری طرف مقابل جبهه نمی‌گیرد (۷).
	احترام به خود	من وقتی از این کلمه استفاده میکنم در واقع به خودم احترام میگذارم.
	رعایت ادب	نمیخواهم بی ادب نشان داده شوم (۱۲).
	احترام به فرد مقابل	برای طرف مقابل ارزش قایل می‌شوم (۵۲).
	اجتناب از تحقیر و توهین	اینطوری فرد سرکوب نمی‌شود، تحقیر نمی‌شود (۸).
	پرهیز از اثرگذاری منفی	ممکنه ناراحت بشن و انرژی منفی بگیرن و این عبارت بار منفی کمتری دارد (۳۴).
	دادن اعتماد به نفس	کلمه تنبیل انگیزه کودکان رو از بین میبره ولی این عبارت بهشون اعتماد به نفس میده (۲۱).
	اجتناب از قضاوت	اگر بگویم عقب مانده یا کر و لال دچار عذاب وجدان می‌شوم. اما اینطوری برای همه اونا ارزش قایل میشم (۱۹).
	همدردی با اقشار آسیب پذیر	اینطوری وضعیت براشون قابل تحمل تر میشه. من خودم اضافه وزن دارم و خوشم نیامد کسی بهم بگه چاق (۲۲)
	هم‌رنگی با عبارات رایج رسانه‌ها	اینطوری بیشتر شنیدم و تو فیلمها هم همینو میگن (۳۴).
	اجتناب از کلمات ناپسند	زشته بگیم بیوست داره، من ترجیح میدم بگم مشکل دفعه (۱۵).
	اشاره مستقیم برای شفافیت بیشتر	کلمه اعتیاد واضعتره ولی سوئی مصرف مواد واضح نیست (۳۸)
	تنبیه مخاطب خطاکار	بنظرم کسی که رشوه میگیره رو باید با همین کلمه تنبیه کرد نه اینکه فقط بگیم فساد مالی که معلوم نیست چیه. این کلمه به درستی بار منفی رو القا میکنه (۷۷).
	قضاوت شناختی شخصی	از نظر من وقتی کسی برای ترک اعتیاد میره کمپ به محض ورود دیگه معناد فرض نمیشه (۵۶).

معرفی و حفظ چهره مثبت از خود: معلمان شرکت‌کننده در این

پژوهش برای ترجیح خود در استفاده از تلطیف‌های زبانی ابراز کرده بودند که دلیشان برای این کار معرفی چهره‌ای مثبت از خود است که از طریق ایجاد روابط مثبت، احترام به خود و رعایت ادب حاصل می‌شود. آنان مکرراً بیان می‌کردند که بدینوسیله میخواهند تصویری مثبت، مودب، محترم، و دوست‌داشتنی از خود در ذهن مخاطب ایجاد کنند. شرکت‌کننده شماره ۲۳ اعلام میدارد که دلیلش برای انتخاب "این یک مسئله شخصی است" در مقابل "به تو مربوط نیست"، این است که "با ادب بودن خود را نشان می‌دهیم". شرکت‌کننده ۵۶ معتقد بود که انتخاب "این جمله اشتباهه" در مقابل "باز هم در مورد این جمله فکر کن" باعث می‌شود "دانش آموز در مقابل ما گارد بگیره و از ما خوشش نیاد، پس اگه ازش بخواهیم فکر کنه و خودش درستش کنه بهتره."

محافظت از مخاطب: دومین مضمونی که از میان دلایل مطرح شده توسط معلمان شرکت‌کننده استخراج شد به فرد گوینده مربوط نمی‌شد بلکه ناظر به احساسات، احترام، و شان شونده یا مخاطب بود. زیرمضمونهایی که از داده‌ها استخراج شد غالباً محافظت از مخاطب را در پی داشتند که با توجه به کدهای بدست آمده، احترام به فرد مقابل،

اجتناب از تحقیر و توهین، پرهیز از اثرگذاری منفی، دادن اعتماد به نفس، اجتناب از قضاوت، همدردی با اقشار آسیب‌پذیر را گرفتند. مثلاً شرکت‌کننده‌ای استدلال میکند که

"مردود شده بار منفی داره و باعث ناراحتی و سرخوردگی طرف میشه. پس بهتره بگیم با نمره قبولی فاصله داره که احترام و همدردی مونو بهش نشون بدیم" (۶۶).

شرکت‌کننده دیگری معتقد بود که باید از تحقیر و سرکوب مخاطب اجتناب کرد و این اجتناب را در کلمات نیز نشان داد. "تقریر بار منفی داره و باعث میشه به اون خانواده‌ها توهین بشه ولی خانواده کم برخورد دار از این توهین جلوگیری میکنه" (۲۹). معلم شماره ۵۷ نیز در همین رابطه استدلال کرده بود که "جهت جلوگیری از تخریب عزت نفس این خانواده‌ها من ترجیح میدهم به جای تقریر بگویم کم برخورد دار." زیرمضمون دیگری که مربوط به خودداری افراد از اثرگذاری منفی بر دیگران بود تمایل شرکت‌کنندگان را برای کاهش بار منفی کلمات جهت ناراحت نکردن مخاطب نشان می‌داد. معلم شماره ۵۸ معتقد بود "تقلیل نیرو بهتر از اخراج کارکنانه چون بار منفی کمتری داره." در موردی مشابه، شرکت‌کننده دیگری استدلال می‌کرد که دیابت داشتن

را به مرض قند داشتن ترجیح می دهد چون "واژه مرض ایجاد انرژی منفی می کند و منفی تداعی می شود" (۳۸).

زیرمضمون دیگری که با توجه به کدهای استخراج شده از داده ها "دادن اعتماد به نفس" نام گرفت و به مخاطب مربوط می شد عبارت بود از تلاش شرکت کنندگان برای استفاده از کلمات برای ایجاد یا تقویت اعتماد به نفس در مخاطب یا فردی که مطلبی را در مورد وی بیان می کنند. شرکت کنندگان مکرراً استدلال می کردند که برخی گزینه ها به مخاطب اعتماد به نفس بیشتری می دهند. مثلاً شرکت کننده شماره ۶۹ معتقد بود که در مقابل عبارت "بد است" عبارت متناظر آن یعنی "از وضعیت مطلوب فاصله دارد" را ترجیح می دهد چون به عقیده او "مثبت تر است و استرس آور نیست." در همین خصوص شرکت کننده شماره ۴۸ استدلال می کند که این عبارت باعث انگیزه و اعتماد به نفس بیشتر در مخاطب می شود و به او امیدواری می دهد تا برای بهتر شدن تلاش کند و به مسیر خود ادامه دهد. در مورد ترجیح بین عبارت "کودکان عقب مانده ذهنی" و "کودکان دارای نیازهای ویژه" شرکت کننده ای می نویسد

"وقتی میگویم کودک دارای نیاز ویژه، هم به خانواده اعتماد به نفس میدهم هم به آن کودک. اینطوری به آنها لطمه ای وارد نمی کنیم." (۶۵)

زیرمضمون دیگری که تلاش معلمان برای حفاظت از مخاطب را نشان می داد "اجتناب از قضاوت" نام گرفت و نشان دهنده ترجیح شرکت کنندگان برای استفاده از عباراتی بود که عاری از قضاوت یا تعصب اند. شرکت کننده شماره ۶۰ ترجیح خود را برای استفاده از عبارت "زبان خارجه" به جای "زبان بیگانه" می نویسد: "کلمه بیگانه به نظرم تهاجمی و تعصب گرایانه است."

آخرین زیرمضمونی که با توجه به کدهای استخراج شده از داده ها در دسته محافظت از مخاطب قرار گرفت "همدردی با اقشار آسیب پذیر" برچسب زده شد و اشاره به تلاش شرکت کنندگان برای همدردی و همراهی با مخاطبینی بود که غالباً تصور می شود کاربرد تلطیف آمیز کلمات باری از دوش آنها بر می دارد. مثلاً شرکت کننده شماره ۵۳ دلیل خود برای استفاده از عبارت "کارگر شهرداری" به جای "رفتگر" را همدردی و احترام عنوان می کند. یا برای استفاده از عبارت "مادرش فوت کرده" به جای "مادرش مرده" می نویسد، "ممکن است استفاده از کلمه مردن باعث رنجش خانواده فرد بشود." از طرفی، شرکت کننده شماره ۳۵ می نویسد "عبارت کمک مالی یک نگاه از بالا به پایین به فرد نیازمند دارد ولی کمک حمایتی، معیشتی دارای بار معنایی مثبت تری است و به آن خانواده بر نمی خورد."

دلایل زیبایی شناسانه شخصی: آخرین مضمون اصلی که با توجه به کدهای برگرفته از دلایل اظهار شده توسط شرکت کنندگان بدست آمد دلایل زیبایی شناسانه شخصی نام گرفت و زیرمضمون هایی مانند همرنگی با عبارات رایج در رسانه های اجتماعی، اجتناب از کلمات ناپسند، اشاره

مستقیم برای شفافیت بیشتر، تنبیه مخاطب خطا کار، و بالاخره قضاوت شناختی شخصی افراد را نشان میداد. برخلاف مضمونهای قبلی که همگی رویکردی در جهت اثبات و تایید کاربرد تلطیفهای زبانی داشتند، در این گروه دلایلی مبنی بر عدم ترجیح شرکت کنندگان از تلطیفها هم قرار گرفتند. شرکت کنندگان مکرراً عباراتی نظیر "این عبارت رایجتر است" و "در فیلمها هم همین عبارت رو بکار می برن" دلیلی برای کاربرد یا عدم کاربرد برخی عبارات عنوان می کنند و آگاهانه بدنبال همرنگی با سبک بیان رایج در جامعه و علی الخصوص رسانه های اجتماعی هستند و سهولت و رواج بیشتر برخی عبارات را دلیل ترجیح خود می شمارند.

دومین زیرمضمون که برگرفته از قضاوت زیبایی شناسانه افراد از کلمات و عبارات بود با توجه به کدهای استخراج شده، اجتناب از کاربرد کلمات ناپسند نام گرفت که طی آن شرکت کنندگان برخی عبارات مانند بیوست، حامله، افغانیها، کر و لال، دیوانه، و کور را ممنوعه و زشت تلقی می کردند و آگاهانه از کاربرد آنها اجتناب می کردند. شرکت کننده شماره ۶۴ عبارت "قدش بلنده" را به عبارت "قدش درازه" صرفاً بدلیل زشتی کلمه "دراز" ترجیح می دهد. همینطور "بی انگیزه برای درس خواندن یا انجام تکالیف" را به "تنبل" ترجیح می دهد چون معتقد است "تنبل" کلمه ای زشت است و گزینه متناظر "قباح" ماجر را کم می کند. (۶۴).

سومین و چهارمین زیرمضمون استخراج شده از داده ها بیشتر به دلایل عدم استفاده از تلطیفها اشاره داشتند و نشان می دادند که این شرکت کنندگان ترجیح می دهند آگاهانه از زبان برای بیان مستقیم ایده ها استفاده کنند. این اشاره مستقیم گاهی صرفاً برای شفافیت و وضوح بیشتر است مانند کاربرد "اخراج کارکنان" یا "رشوه" به جای "تقلیل نیرو" و "فساد مالی". شرکت کننده شماره ۳۹ معتقد است، "فساد مالی شامل دسته بندیهای متعددی است و تنها رشوه را شامل نمی شود." معلم شماره ۵۵ دلیل خود را برای استفاده از "زندان" به جای "کانون اصلاح و تربیت" اینگونه عنوان می کند: "اگه به کسی بگویی کانون اصلاح و تربیت، منظورت را متوجه نمی شود. برام سخته بگم کانون اصلاح و تربیت. زندان رو همه بهتر متوجه میشن." برعکس این گروه، عده ای دیگر از شرکت کنندگان دلیل خود برای اشاره مستقیم با کلمات را تنبیه مخاطب عنوان می کردند و معتقد بودند برخی افراد سزاوار این هستند که اعمالشان مستقیماً و بدون پرده پوشی معرفی شود. شرکت کننده شماره ۲۷ معتقد است، "کارخانه ها برای اینکه کارکنان را گول بزنند از عبارت تقلیل نیرو استفاده می کنند ولی من ترجیح می دهم بگویم اخراج تا این کار آنها را خنثی کنم." طبق نظر شرکت کننده دیگری، "دوست دارم بگم خسیس چون از آدمایی که کم خرج میکنند متنفرم." (۲۴)

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

متوجه خطای خود می‌نماید بلکه این حس را نیز به وی منتقل می‌کند که در کنار دانش آموزش با حمایت ایستاده است تا خطای خود را جبران نماید. به همین ترتیب دانشجویی که آموخته است با توجه به فشارهای شناختی و روانی مشاهده شده، می‌تواند با استفاده از کلمات جایگزین از فشار عصبی بر خود و مخاطبش بکاهد قاعدتاً از سطوح بالاتری از مهارت‌های ارتباطی و کلامی برخوردار است. وی می‌تواند در تعاملاتش با همسالان، همکاران یا دانش‌آموزان مثلاً به جای واژه "فقیر" از واژه "کم‌برخودار" یا به جای "مرض قند" از "دیابت" یا به جای "دیوانه" از "دارای مشکل عصبی" استفاده کند و از احتمال وقوع هر خطری بپرهیزد.

البته در تبیین پایین بودن میزان کاربرد برخی از تلطیف‌های زبانی می‌توان به اثرات رسانه‌های اجتماعی اشاره کرد که شیوع بعضی اصطلاحات و عبارات را سبب شده‌اند. مثلاً ۷۱ درصد شرکت‌کنندگان حاضر واژه بیش فعال و ۲۹ درصد واژه شلوغ و خارج از کنترل را ترجیح داده بودند، در حالیکه با توجه به تعریف تلطیف زبانی، واژه اول از بار معنایی منفی‌تری برخوردار است و انتظار می‌رود برای اشاره مودبانه گزینه دوم انتخاب شود. از طرفی، فقط ۱۹.۲ درصد شرکت‌کنندگان گزینه "سوئی مصرف مواد" را به گزینه "اعتیاد" ترجیح داده بودند (۸۰.۸ درصد)، در حالیکه طبق تعریف تلطیف‌ها و نیز با توجه به حساسیت موضوع اعتیاد و لزوم مهارت معلمان در تلاش برای کاستن از وخامت موقعیتی که در مورد آن صحبت می‌کنند، برعکس این مقادیر انتظار می‌رفت. در واقع می‌توان استدلال کرد که انسانهایی که در تعاملات خود به احساسات شونده خود اهمیت می‌دهند و سعی می‌کنند بار منفی مسایل مزجر کننده یا نگران کننده را از دوش مخاطبشان بردارند، از قدرت بیشتری برای متقاعدسازی و در نتیجه از مقبولیت بیشتری نزد دیگران برخوردارند و افراد از گفتار آنان برداشت‌های بهتری می‌کنند.

در خصوص پاسخ به چستی دلایل شرکت‌کنندگان برای استفاده با عدم استفاده از تلطیف‌های زبانی با رویکرد تحلیل محتوا، مضمونهای بدست آمده به وضوح از نظریه ادب براون و لوینسن (۱۹۸۷) از طریق ایجاد روابط که شرکت‌کنندگان برای استفاده از تلطیف‌ها عنوان کرده بودند رویکردی متناسب با حفظ آبرو، احترام، ارزش، و ادب خود شرکت‌کنندگان داشتند که همسو با وجه مثبت نظریه براون و لوینسن (۱۹۸۷) از طریق ایجاد روابط مثبت، احترام به خود و رعایت ادب حاصل می‌شود و خواست و تمایل گوینده را برای دوست داشته شدن و محترم شمرده شدن نشان می‌دهند. در واقع هدف این دسته از شرکت‌کنندگان از کاربرد تلطیف‌ها معرفی و حفظ وجه مثبتی از خود بود و با بیان غیر مستقیم مسایل می‌خواستند تصویری مثبت، مودب، محترم، و دوست داشتنی از خود در ذهن مخاطب ایجاد کنند. این یافته با اظهارات صابر و همکاران (۲۰۲۳) نیز همسو می‌باشد.

آخرین زیرمضمون به قضاوت شخصی شرکت‌کنندگان اشاره داشت و ترجیح آنان را برای کاربرد یا عدم کاربرد تلطیف‌ها بر اساس تجربه‌ها و باورهای قبلی نشان می‌داد. این تجربیات گاه فرد را به سمت کاربرد تلطیف سوق می‌دهند، مانند "جانباز را به معلول جنگی ترجیح می‌دهم چون معتقدم اینها برای نجات جامعه داوطلب شده‌اند و سزاوار احترامند" (۵۹)؛ یا "برادر خودم بیش فعاله ولی دوست ندارم معلمش یا کسی دیگه این بیماری رو به رومون یاره بنابرین ترجیح میدم بگم شلوغ و خارج از کنترل" (۴۹). گاهی نیز این تجربیات سبب می‌شوند فرد ترجیح دهد گزینه غیر تلطیفی را به کار ببرد مانند، "فکر میکنم در مواردی نابرابری در موردیک جنس خاص اعمال می‌شود، ولی گاهی این تبعیض شدید است و ریشه در تفکرات افراد دارد، اینجاست که ترجیح می‌دهم بگویم در آن جامعه زن ستیزی وجود دارد به جای اینکه بگویم تبعیض جنسیتی هست." (۱۲).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی کاربرد و تبیین دلایل بکارگیری تلطیف‌های زبانی در بین نمونه‌ای از معلمان پیش از خدمت (دانشجویان دانشگاه فرهنگیان) اهواز با استفاده از رویکرد تحلیل محتوا بود. توصیف کمی پاسخ‌های مشارکت‌کننده به بخش اول پرسشنامه نشان داد کاربرد تلطیف‌های زبانی در میان دانشجو معلمان نیازمند توجه بیشتری است. با توجه به اینکه غالب دانشجویان نمره‌ای در سطح زیر صدک هفتاد و پنج داشتند که با انتظار مطلوب فاصله دارد، نیاز به آموزشهایی در این زمینه را اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. موبد این موضوع میانگین نمره کل شرکت‌کنندگان در این پرسشنامه است (۲۷.۴) که نمره بالایی تلقی نمی‌شود و این یافته که این معلمان تنها در ۱۷ ماده در صدک بالای ۷۵ قرار داشتند و در ۲۳ ماده نتوانسته بودند نمره بالایی کسب کنند. به عبارتی دیگر، شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر به عنوان نمونه‌ای از کل دانشجویانی که بزودی در کسوت معلمی با کودکان و نوجوانان زیادی در تعامل قرار می‌گیرند، نشان دادند که آموزشهایی را در زمینه استفاده مناسب از کارکرد تلطیف‌های زبانی نیاز دارند.

از آنجا که معلمان باید قادر باشند در تعاملات خود با دانش‌آموزان از انواع فنون کلامی بهره بگیرند لازم است ضمن آشنایی با شیوه‌های تلطیف و استفاده‌های مفید از آنها، با دانش‌آموزان مخاطب خود همراهی و همدلی کرده و در مواقع ضروری به جای استفاده از کلمات و عبارات مستقیم از اشارات غیرمستقیم نیز کمک بگیرند تا انگیزه دانش‌آموزان به تلاش را تقویت نمایند. این یافته با نظر پن (۲۰۱۳) و وانگ (۲۰۱۳) و باقری نویسی و موسی کاظمی (۲۰۲۰) همسو می‌باشد. معلمی که به جای لفظ "اشتباه گفتی" لفظ "دوباره تلاش کن" را به کار می‌برد نه تنها دانش‌آموز را

دسته دیگری از دلایل کاربرد تلطیفها که تعداد بیشتری را نیز در بر می‌گرفت رویکردی مخاطب محور داشته و بدنبال محافظت از وی بودند. یافته‌ها و زیرمضمونهایی که در این گروه بدست آمدند حاکی از تلاش شرکت کنندگان برای احترام به فرد مقابل، اجتناب از تحقیر و توهین، پرهیز از اثرگذاری منفی، دادن اعتماد به نفس، اجتناب از قضاوت، و همدردی با اقشار آسیب بودند که از طریق اشاره غیرمستقیم و تلطیف آمیز به مسایل حساس و چالش برانگیز حاصل می‌شدند. این یافته نیز تایید کننده نظریه ادب براون و لوینسن و وجه منفی است که اشاره به خواست مخاطب برای اینکه به چالش کشیده نشود، مورد اعتراض و انتقاد قرار نگیرد، چیزی به وی تحمیل نشود، و به وی توهین نشود دارد. در واقع گوینده از بیان غیر مستقیم استفاده می‌کند چون ملاحظه‌ای نسبت به احساسات و عواطف مخاطب دارد و نمی‌خواهد با بیان مستقیم خود وی را بیازارد یا موجب رنجشش شود. این یافته با لاجر (۲۰۰۴) نیز همخوانی دارد.

یافته دیگری که در اینجا به وضوح هویدا می‌شود وزن زیرمضمون‌هایی است که در این دسته قرار می‌گیرند و تعدد و تنوع بیشتری را نسبت به دسته قبل نشان می‌دهند. به عبارتی، در کاربرد تلطیفها، گویندگان به نظر می‌رسد بیشتر مواظب نرنجاندن مخاطب هستند تا نشان دادن احترام به خود. در این زمینه پیشنهاد می‌شود تحقیقات بیشتری انجام شود تا میزان تعمیم‌پذیری این یافته به نمونه‌های بزرگتر معلوم گردد.

بالاخره سومین دسته از دلایل شرکت کنندگان نه به گوینده و حفظ وجه مثبت وی مربوط می‌شد و نه به مخاطب و تلاش برای کاستن از وخامت اوضاعی که به او ربط دارد یا در مورد اوست، بلکه دلایلی صرفاً شخصی است که یا زیبایی شناسانه اند، مانند ترجیح عدم استفاده از حامله بجای باردار، یا ناشی از یادگیری و تکرار از طریق رسانه‌ها هستند و چه تلطیف باشند چه نباشند، آنقدر رایج شده‌اند که فرد به طور خودکار از آنها در بیان خود استفاده می‌کند، بدون اینکه به تاثیر این استفاده بیاندیشد. در این دسته، دلایلی نیز برای عدم استفاده از تلطیفها گنجانده شده است و اشاره به اراده و انتخاب گوینده برای شفافیت و صراحت بیشتر دارند. گاهی نیز گوینده تصمیم می‌گیرد برای تنبیه مخاطب یا تاکید بر وخامت اوضاعی که در باره آن سخن می‌گوید گزینه تلطیفی را کنار گذاشته و به بیان عریان مطلب پردازد. البته این توانمندی همان کارکرد زبان است که می‌تواند با توجه به خواست گوینده و وضعیت خاص به بیان مستقیم یا غیر مستقیم مسایل پردازد. این یافته با نظرات بارج (۲۰۰۴)، انزایت (۲۰۰۵)، و باقری نویسی و موسی کاظمی (۲۰۲۰) در مورد لزوم اطلاع افراد از کاربرد زبان برای مقاصد فریبکارانه همخوانی دارد.

در آخر لازم است به برخی محدودیت‌های این پژوهش اشاره شود. الف) نظریه ادب براون و لوینسن (۱۹۸۷) در مورد تعاملات شفاهی عنوان

شده است و حضور مخاطب شرطی الزامی در این نظریه است. آنچه در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت متفاوت بوده و به شکل کتبی از شرکت کنندگان می‌خواست تصور کنند در تعاملات شفاهی شان با دیگران چه گزینه‌ای را به کار می‌بردند. ب) استفاده از نمونه‌ای محدود به یک مرکز آموزشی دانشگاه فرهنگیان، حجم نمونه نسبتاً کوچک و استفاده از ابزار خود گزارشی، تعمیم‌پذیری یافته‌ها را با محدودیت روبرو می‌سازد. هرچند پایداری و روایی مقدماتی پرسشنامه تلطیف‌های زبانی مورد استفاده در این پژوهش مناسب تشخیص داده شد، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی ویژگی‌های روانسنجی این مقیاس مقدماتی مورد ارزیابی گسترده قرار گیرد. نتایج این پژوهش نشان داد استفاده دانشجو معلمان از تلطیف‌های زبانی نیازمند ارتقا است. لذا، ضروری است مربیان امر تعلیم و تربیت در دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه فرهنگیان به معرفی و بهبود استفاده از این کارکرد زبانی اقدام ورزند و دانشجو معلمان را به بکارگیری مفیدتر از این فن ارتباط کلامی ترغیب نمایند. همچنین پیشنهاد می‌شود در سرفصل‌های آموزشی مربوط به کلیه رشته‌های دانشگاه فرهنگیان عناوینی در رابطه با آموزش تلطیف‌های زبانی گنجانده شود تا دانشجو معلمان به شناسایی نظری و عملی کارکردهای زبانی، از جمله نقش تلطیف‌های زبانی در بهبود روابط کلامی و غیر کلامی در محیط‌های آموزشی، زمان مناسب استفاده از تلطیف‌های زبانی در کلاس، و چگونگی آموزش آنها به دانش آموزان پردازند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

همه شرکت کنندگان اطلاعاتی در مورد روند پژوهش دریافت کردند و از محرمانه بودن پاسخها آگاه شدند. همچنین اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند انصراف داده و از پژوهش خارج شوند.

حامی مالی

این پژوهش هیچ گونه کمک مالی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

پژوهش حاضر توسط نویسنده طراحی، اجرا، تحلیل و گزارش شده است.

تعارض منافع

هیچ تعارض منافی برای چاپ پژوهش حاضر اعلام نشده است.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از کلیه دانشجویان شرکت کننده در پژوهش حاضر که نظرات و پاسخهای خود را صادقانه در اختیار پژوهشگر قرار دادند تشکر می‌نماید.

منابع

- آریانپور کاشانی، م. (۲۰۰۰). فرهنگ گسترده پیشرو آریانپور، دوجلدی. تهران: انتشارات جهان رایانه.
- باطنی، م. ر. (۱۳۶۷). مجموعه مقالات در باره زبان. تهران: انتشارات آگاه.
- کیانی، م. (۱۴۰۳). فعالیت امواج مغزی کودکان دارای اختلال یادگیری خاص: (مطالعه مروری سیستماتیک). مجله ناتوانی های یادگیری، ۱۴(۲)، ۳۷-۴۸. [Doi: jld.2025.15687.2189/۱۰,۲۲۰۹۸]
- References:**
- Almoayidi, K. A. (2018). Euphemism as a Communicative Tool: A Descriptive Study of Hijazi and Southern Region Dialects Spoken in Saudi Arabia. *Journal of Modern Linguistics*, 8, 1-8. [Doi:10.4236/ojml.2018.81001]
- Alsohaibani, A. (2017). *Influence of Religion on Language use: A sociopragmatic study*. Ph.D. Thesis University of East Anglia, School of Politics, Philosophy, Language and Communication Studies on the influence of religion on speech acts performance.
- Arif, N. F. (2015). Social and Cognitive Implications of Using Euphemisms in English. *International Journal of English Linguistics*, 5(6), 151-156. [Doi:10.5539/ijel.v5n6p151]
- Aryanpur Kashani, M. (2000). *The Aryanpur Progressive English- Persian Dictionary, Two Volumes, Expansive*. Tehran: Jahan Rayaneh Publications.
- Bagheri Nevisi, R., & Mousakazemi, R. S. (2020). A Corpus-Based Investigation of Euphemistic Expressions in Iranian and American Journalistic Materials (2014-2019): A Political Correctness Perspective. *Applied Research on English Language*, 9(4), 429-447. [Doi:10.22108/are.2020.121013.1524] (Persian)
- Batani, M. (1988). *Collection of Articles on Language*. Tehran: Agah Publications. (Persian)
- Bloch-Rozmej, A. (2023). Euphemisms and teacher-student interactions. *Linguistics Beyond and Within* 9, 6-22. [Doi: 10.31743/lingbaw.17012]
- Brown, P., & Levinson, S. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Burridge, K. (2004). *Blooming English: Observations on the Roots, Cultivation and Hybrids of the English Language* (2nd ed.). Cambridge UK: Cambridge University Press.
- Crespo, E. (2005). Euphemistic Strategies in politeness and Face Concerns. *Pragmalingüística*, 13, 77-86. [Doi: 10.25267/Pragmalingüística.2005.i13.05]
- Dewey, J. (1966). *Democracy and education: An introduction to the philosophy of education*. Pennsylvania: A Penn State Electronic Classics Series Publication. The Pennsylvania State University.
- Enright, D. (2005). *In Other Words: The meanings and memoirs of euphemisms*. London: Michael O'Mara Books Ltd.
- Holder, B. (2008). *Dictionary of Euphemisms*. New York: Oxford University Press.
- Hornby, A. S. (2005). *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. New York: Cambridge University Press.
- International School Tutor. (2024, Jul 22). *Frankfurt International School*. Retrieved from <http://www.internationalschooltutors.de/English/advice/language/easy/euphem.html>
- Kiani, M. (2025). Brain wave activity of children with special learning disorder: (a systematic review study). *Journal of Learning Disabilities*, 14(2), 37-48. (Persian) [Doi: 10.22098/jld.2025.15687.2189]
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Newbury Park, CA: SAGE Publications.
- Locher, M. (2004). *Power and Politeness in Action: Disagreements in Oral Communication*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter Press.
- Longman. (2013). *Euphemism*. In *Longman Dictionary of Contemporary English* (5th ed.). Longman.
- McGloin, C. (2014). Tone it down a bit!: euphemism as a colonial device in Australian Indigenous studies. *Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies*, 36(2), 156-167. [Doi:10.1080/10714413.2014.898542]
- OpenAI. (2024). ChatGPT (Mar 14 Version). [Large language model]. <https://chat.openai.com/chat>.
- Pan, Q. (2013). A Tentative Study on the Functions and Applications of English Euphemism. *Theory and Practice in Language Studies*, 3(11), 2107-2111. [Doi:10.4304/tpls.3.11.2107-2111]
- Sabir, A. T., Omar, H. A., & Azeez, P. Z. (2023). The Impact of Educational Euphemistic Expressions on Kurdish EFL Learners and Teachers. *Academic Journal of Nawroz University*, 12(2), 110-124. [Doi:10.25007/ajnu.v12n2a1666]
- Wang, M. (2013). Corpus analysis of english euphemism in college english (3). *English Language Teaching*, 6(8), 156-161. [Doi:10.5539/elt.v6n8p156]
- Wang, R. (2022). A Comparative Study on English and Chinese Euphemisms from Cross-cultural Perspective. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 9(4), 69-89. Available online at <http://www.jallr.com>